

W.p., czwartek, 25 maja 1944 r.

Nr 95

ORDER ŻAŹNI DLA GEN. ANDERSA

Londyn, 24.V. Gen. Alexander wystosował do gen. Andersa depeszę, w której przekazuje mu gratulacje od króla Jerzego VI dla dowódcy Drugiego Korpusu i jego żołnierzy. Jednocześnie gen. Alexander oświadcza, że otrzymał od króla angielskiego rozkaz powiadomienia gen. Andersa, że Jego Królewska Mość nadał mu order Żaźni. Gen. Anders wydał w związku z tym rozkaz dzienny do żołnierzy II Korpusu, podkreślając m.in., że odznaczenie to jest wyrazem uznania dla Polski

i stanowi własność wszystkich żołnierzy Drugiego Korpusu Polskiego.

GRATULACJE KRÓLA WIKTORA EMANUELA

Kwatera polowa Drugiego Korpusu Polskiego, 24.V. Książę Piemontu odwiedził w dniu wczorajszym gen. Andersa w jego kwaterze polowej. Książę złożył dowódcy II Korpusu gratulacje w imieniu króla włoskiego i przekazał od króla dla żołnierzy polskich wyrazy podziwu z powodu zwycięskiej bitwy, stoczonej pod Monte Cassino.

CHURCHILL O ZATARGU POLSKO-SOWIECKIM

Londyn, 24.V. Premier Churchill zapoczątkował dziś w Izbie Gmin debatę na temat polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii. W przemówieniu swym Churchill poruszył m. in. sprawę zatargu polsko-sowieckiego. Podajemy streszczenie tej części przemówienia według relacji radia londyńskiego: Wśród oklasków całej Izby Gmin Churchill podniósł sukcesy wojsk polskich we Włoszech, działania polskich sił zbrojnych na morzu i w powietrzu, oraz walkę polskiego ruchu podziemnego. Premier wspominał o wysiłkach swoich i ministra Edena w kierunku doprowadzenia do nawiązania stosunków między rządami polskim a rządami sowieckimi. Churchill podkreślił, że oba kraje są sprzymierzeńcami Wielkiej Brytanii, i stwierdził, że starania w sprawie doprowadzenia do porozumienia nie odniosły skutku. Muszą ponownie stwierdzić - mówił Churchill - że istotnym składnikiem każdego porozumienia polsko-sowieckiego jest ustalenie wschodniej granicy Polski. Wznanie za pewne ustępstwa na Wschodzie Polska otrzymać musi rekompensatę na zachodzie kosztem Niemiec. Otrzymać musi ziemię, które zapewnią jej szeroki i swobodny dostęp do morza. Polska otrzymać musi ziemię dobre i dostatecznie rozległą, zapewniającą jej granice, w których naród polski będzie mógł żyć i rozwijać się. Churchill stwierdza w dalszym ciągu, że spotkał się z przedstawicielami polskiego ruchu podziemnego, którzy opowiadali, jak pod kierunkiem rządu polskiego w Londynie prowadzą walkę z Niemcami. Premier brytyjski wyraził życzenie, aby polski ruch podziemny nie popadł w konflikt z wojskami sowieckimi, lecz dopomógł im. Churchill oświadczył, że zarówno rząd W. Brytanii jak i St. Zjednoczonych powitałby gorąco porozumienie między Polską a Rosją, zawarte w jakikolwiek sposób, czy to bezpośrednio, czy też za pośrednictwem trzeciego państwa. Na zakończenie ustępu swego przemówienia, poświęconego sprawie polsko-sowieckiej, Churchill wyraził życzenie, aby doszło do wspólnych działań wszystkich Polaków ze wszystkimi Rosjanami przeciwko wszystkim Niemcom.

Londyn, 24.V. Podajemy poniżej krótkie streszczenie innych ustępów mowy Churchilla:

TURCJA: Miałem nadzieję, że w lutym lub marcu b.r. Turcja przystąpi do wojny jako nasz sojusznik. Nadzieje te nie sprawdziły się. Kiedy w jednym tylko 1943 roku dostarczyliśmy Turcji uzbrojenia na sumę 20 milionów funtów, zażądała ona dodatkowo tak wielkich dostaw, jakie przekraczały nasze możliwości. Politycy tureccy oceniali pesymistycznie sytuację Rosji na froncie południowym. Nie będiący więc namawiać Turcji, aby przystąpiła do wojny. Mamy nadzieję, że wygramy wojnę na Bałka-

nach i w Europie pld.-wschodniej bez udziału Turcji, chociaż przystąpienie Turcji po naszej stronie skróciłoby wojnę. Nie wiem, czy stanowisko Turcji przyczyni się do wzmocnienia jej pozycji na przyszłej konferencji pokojowej. Churchill wyraził się przychylnie o decyzji rządu tureckiego, wstrzymującej dostawę chromu do Niemiec, zaznaczając, że nastąpiła ona z osobistej inicjatywy prezydenta İnönü.

JUGOSŁAWIA: Churchill podał do wiadomości Izby Gmin, że tworzy się nowy rząd jugosłowiański bez udziału gen. Michajłowicza. Premier zapowiedział, że gen. Michajłowicz nie otrzyma więcej broni

albowiem nie prowadzi walki z Niemcami.

FRANCJA: Komitet algierski odegra doniosłą rolę w przywróceniu ładu i porządku prawnego we Francji. Ale rządy brytyjski i amerykański nie chcą angażować się w uznanie tego komitetu za rząd, aby nie narzucać ludności Francji decyzji, którą powinna sama. Gen. de Gaulle zaproszony został przez Churchill'a do Londynu i przybędzie tam w najbliższych dniach.

GRECJA: Sprawa zjednoczenia narodu greckiego jest na jak najpomyślniejszej drodze. Konferencją w Libanie wykazała, jak dalece niepokojącą była sprawa grecka. W skład nowego rządu greckiego wejdą przedstawiciele wszystkich stronnictw politycznych i wszystkich odłamów partyzantów.

HISZPANIA: Churchill podkreśla, że rząd brytyjski krytykowany jest często za swą politykę wobec Hiszpanii. Premier zwraca uwagę, że 4 lata temu wydało się pewne, iż Hiszpania przyłączy się do Osi, udało się jednak powstrzymać ją od tego kroku. Obecnie stosunki W. Brytanii z Hiszpanią polepszają się, i to zarówno stosunki polityczne i gospodarcze.

KARTA ATLANTYCKA I NIEMCY: Karta Atlantycka pozostaje przewodnim drogowskazem opinii i polityki sprzymierzonych narodów. Nie będzie ona stosowana wobec Niemców, którzy nie mogą oczekiwać z tego tytułu żadnych koncesji, nie mogą oni też uważać Karty Atlantyckiej za obiekt przetargów politycznych.

BITWA O PIEDIMONTE DOBIEGA KONCA

Algier, 24.V. Polacy opanowali większą część miasta Piedimonte. Opór broniących miasta oddziałów niemieckich i austriackich oddziałów alpejskich słabnie z godziny na godzinę. W zaciętej bitwie o Piedimonte biorą również udział polskie jednostki pancerne.

O FENSywa WE WŁOSZECH

Kwat. główna Sprzymierzonych we Włoszech, 24.V. Wojska sojusznicze mimo silnego oporu niemieckiego czynią dalsze postępy na całym froncie włoskim. Na północ od Pontecorvo oddziały kanadyjskie VIII armii przekłamały linię Hitlera. Oddziały V armii zdobyły wzgórze w odległości 15 km na płn. od Terracina, co oznacza postęp V armii od chwili rozpoczęcia ofensywy o 43 km. Potwierdza się wiadomość, że wojska francuskie zdobyły Pico. Na przyczółku pod Anzio wojska amerykańskie zajęły drogę Appijską w pobliżu Cisterny na przestrzeni 2 km. Na lewym skrzydle przyczółka czołgi brytyjskie przekroczyły rzekę Moletta.

Berlin, 24.V. Rzecznik niemiecki oświadczył dziś na konferencji prasowej, że sytuacja na froncie włoskim jest nadal b. poważna i że ofensywa nieprzyjaciela na przyczółku pod Anzio zmusi a Niemców do uruchomienia nowych rezerw.

Dziś o godz. 10 rano radio Rzym nadało - mówił rzecznik niemiecki - że w stolicy Włoch słychać odgłosy bitwy artyleryjskiej pod Anzio. Zapowiedział on też rozstrzelanie bez sądu sabotażystów włoskich.

RÓŻNE WADMOŚCI W SKRÓCIE

- Około 750 ciężkich bombowców amerykańskich pod osłoną takiej samej liczby myśliwców bombardowało w środę Berlin i lotniska w pobliżu Paryża. Doniesienia ze Sztokholmu mówią, że był to najcięższy bombardaj nalot na stolicę Rzeszy. Zbombardowano m.in. lotnisko Tempelhof, urządzenia metra, spośród 6 radiostacji berlińskich trafiono trzy. W nocy Berlin bombardowany był przez Mosquity, które zrzuciły znaczną ilość bomb dwutonowych. Bombardowano też w nocy Dortmund.

- Samoloty z baz śródziemnomorskich dokonały nalotów na Zagrzeb, Graz i dwa lotniska pod Wiedniem.

- Niemiecka agencja Transocean podała wiadomość, że rząd sowiecki wystosował ultimatum do Bułgarii, grożąc, że zerwie z nią stosunki dyplomatyczne, o ile rząd bułgarski nie zmieni swej dotychczasowej polityki. Termin ultimatum upływać ma w czwartek.

- Sztokholm podaje, że ambasada niemiecka opuściła już Rzym i przeniosła swe wszystkie biura do Mediolanu.

- Komunikat naczelnego dowództwa niemieckiego donosi, że brytyjska łódź podwodna zatopiła statek niemiecki, stojący w porcie hiszpańskim niedaleko Bilbao.

- Prasa turecka donosi, że Bułgaria dlatego odrzuciła sowiecką ofertę, nanawiającą do zerwania z Niemcami, ponieważ Rosja nie chciała zapewnić Bułgarii Tracji i Macedonii.

- Z frontu wschodniego sygnalizują ożywioną działalność patroli rosyjskich, badających pozycje niemieckie, co uważane jest za wstęp do wielkiej ofensywy.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Neapol, 24.V. Wojska amerykańskie zdobyły port Terracina. Wojska kanadyjskie, które przekłamały linię Hitlera, posuwają się nadal naprzód i doszły już na 8 km w głąb tych umocnień niemieckich. Na przyczółku Anzio zmotoryzowane kolumny amerykańskie przekłamały niemiecką linię obronną na południe od Cisterna w miejscowości Veletri oraz przecięły w dwóch punktach drogę Appijską. Wojska amerykańskie na przyczółku dzieli dzieli tylko odległość 30 km od wojsk alianckich, walczących na głównym froncie włoskim. Od chwili rozpoczęcia ofensywy wzięto do niewoli 7 1/2 tys. Niemców.

OD REDAKCJI

Począwszy od bieżącego tygodnia dodatek tygodniowy "Dziennika Obozowego APW" ukazywać się będzie w soboty. W dniu tym nie wychodzi na terenie Palestyny żadne pismo i dlatego właśnie uważamy za celowe dostarczać naszym czytelnikom więcej materiału.